

Protective factors, health-risk behaviours and the impact of coexisting ADHD among adolescents with diabetes and other chronic conditions

Charlotte Nylander
Barn- och ungdomsläkare Sörmland
Medicine doktor Uppsala Universitet

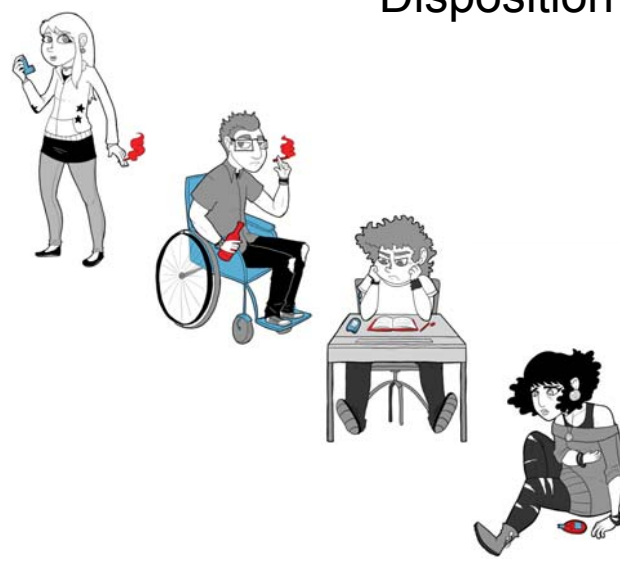
Disposition

Bakgrund

Syften

Resultat

Slutsatser

UPPSALA
UNIVERSITET

Bakgrund

Ungdomstiden är en träningsperiod inför vuxenlivet!
 Experimenterande
 → riskbeteende?

Utveckling:
 Biologisk
 Psykologisk
 /kognitiv
 Social
 Sexuell

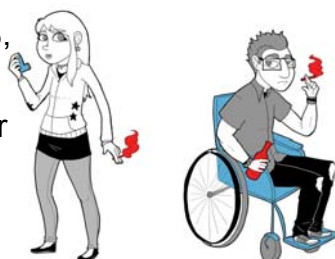

UPPSALA
UNIVERSITET

Bakgrund

10-20% har en kronisk sjukdom

ADHD bland 5%,
 vanligare vid
 andra sjukdomar

**Få skyddsfaktorer +
 fler riskbeteenden
 vid kroniska tillstånd**

Kombinationen inte studerad

Hänsyn är inte tagen till ADHD

UPPSALA
UNIVERSITET

Bakgrund

Modern diabetesvård är kognitivt krävande!

NP/kognitiva besvär - Långtidskomplikation eller efter diabetesdebut?

Betydelsen av exekutiva problem för diabeteskontrollen inte tillräckligt studerad

UPPSALA
UNIVERSITET

Syften

Att öka kunskapen om faktorer som påverkar behandlingen och livssituationen för ungdomar med kroniska sjukdomar.

- I, II: Förekomst av skyddsfaktorer och riskbeteenden vid olika kroniska sjukdomar, inklusive ADHD.
- I: Betydelsen av skyddsfaktorer för utvecklandet av riskbeteenden.
- III: Förekomst av utvecklingsneurologiska funktionsproblem och sambandet till sämre blodsockerkontroll vid diabetes typ 1.
- IV: Betydelsen av exekutiva funktionsproblem för diabeteskontrollen.

UPPSALA UNIVERSITET

ACTA PÆDIATRICA
NURTURING THE CHILD

Acta Pædiatrica ISSN 0803-5253

REGULAR ARTICLE

The triply troubled teenager – chronic conditions associated with fewer protective factors and clustered risk behaviours

Charlotte Nylander (charlotte.nylander@kbh.uu.se)^{1,2,3}, Carina Seidel^{2,4}, Ylva Tindberg^{1,2,3}

1. Department of Women's and Children's Health, Uppsala University, Uppsala, Sweden
2. Centre for Clinical Research Sömland, Uppsala University, Uppsala, Sweden
3. Department of Paediatrics, Mälarsjukhuset Hospital, Eskilstuna, Sweden
4. Manfred Primary Health Care Centre, Manfred, Sweden

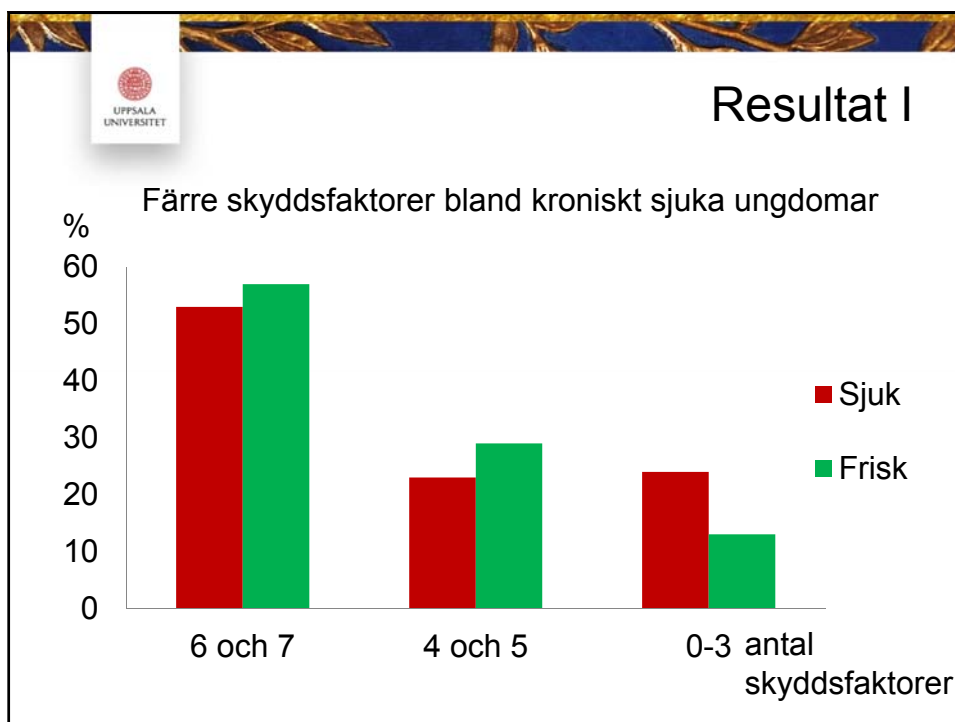
Liv och Hälsa Ung 2008

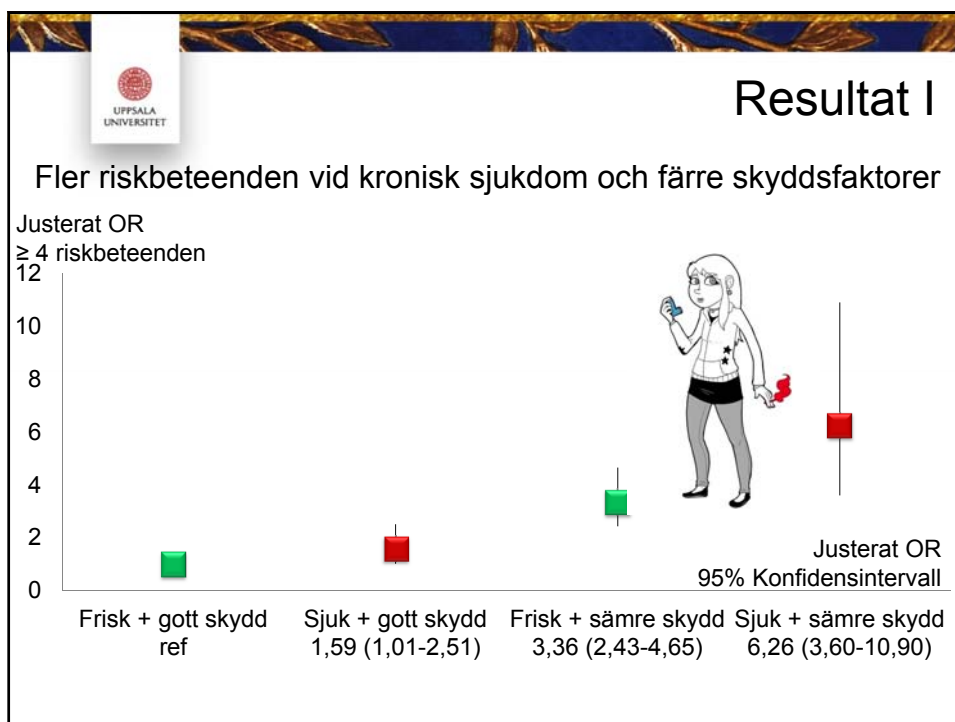
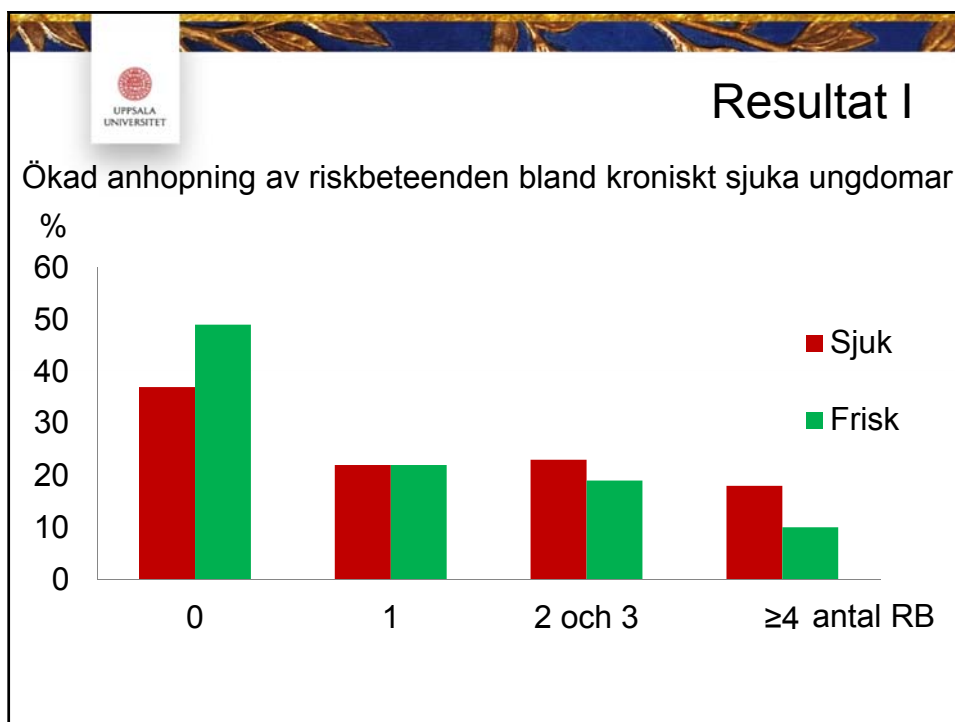
Åk 9 och åk 2 på gymnasiet

Svarsfrekvens 82% (N = 5771)

459 (8%) med kronisk sjukdom

3327 (58%) friska

UPPSALA UNIVERSITET

Eur J Pediatr (2015) 174:1209–1215
DOI 10.1007/s00431-015-2521-9

ORIGINAL ARTICLE

Chronic conditions and coexisting ADHD—a complicated combination in adolescents

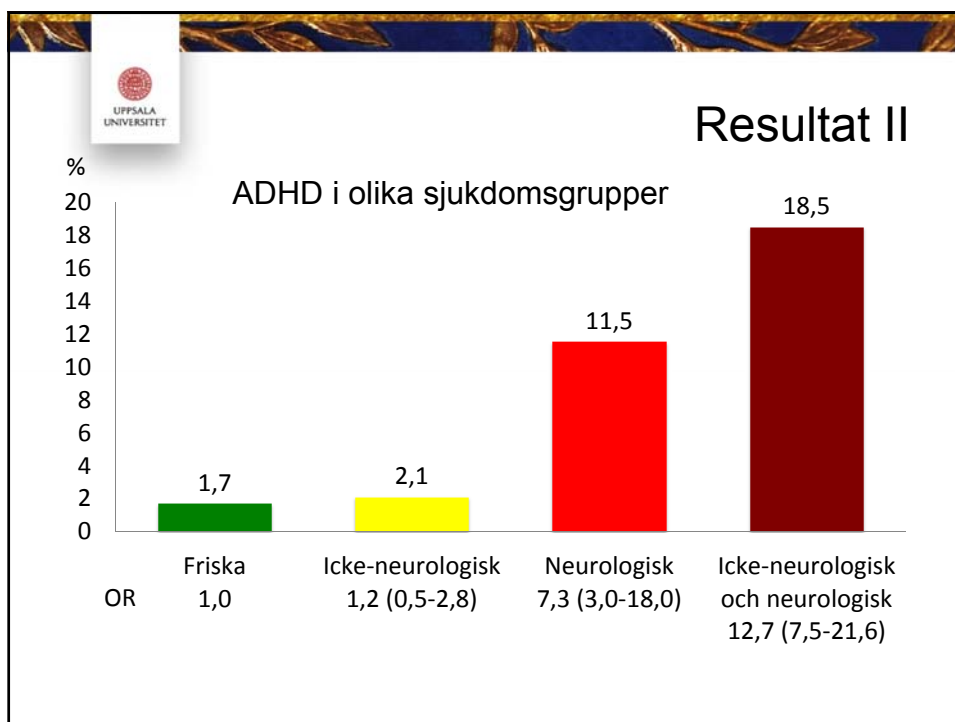
Charlotte Nylander^{1,2,3} & Elisabeth Fernell⁴ & Ylva Tindberg^{1,2}

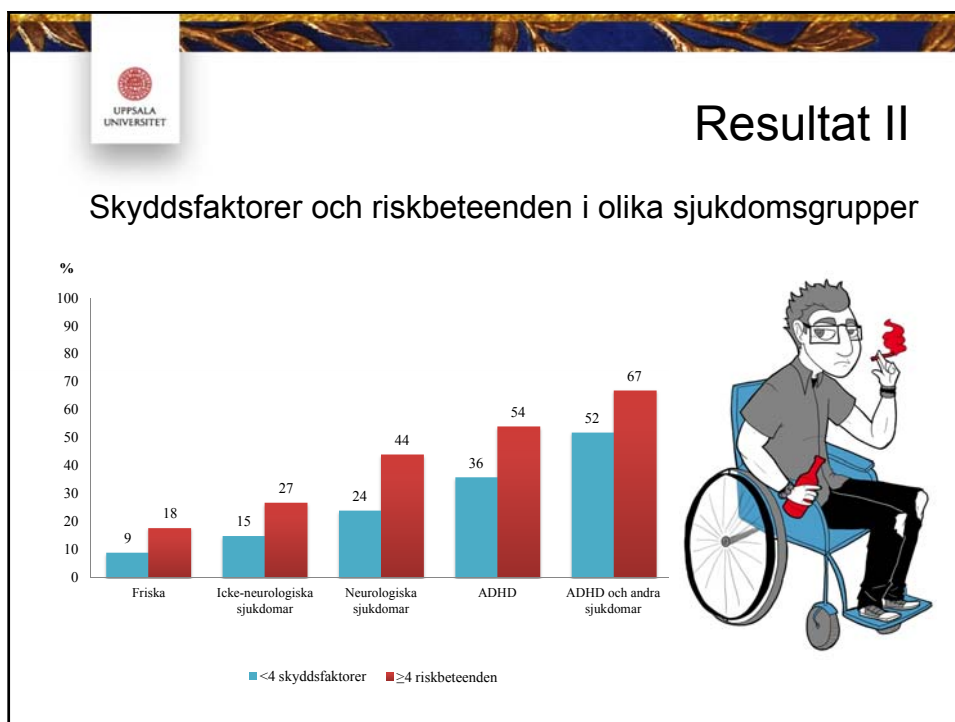

Liv och Hälsa Ung 2011
Åk 9 och åk 2 gy (N=5543, 80%)

Kronisk sjukdom: Ickeneurologisk
Neurologisk
ADHD

<4 skyddsfaktorer
≥4 riskbeteenden
Bakgrundsfaktorer

UPPSALA UNIVERSITET

ACTA PÆDIATRICA
NUTRITION OF THE CHILD

Acta Paediatrica ISSN 0803-5253

REGULAR ARTICLE

Children and adolescents with type 1 diabetes and high HbA1c – a neurodevelopmental perspective

Charlotte Nylander (charlotte.nylander@kbh.uu.se)^{1,2,3}, Henri Toivonen⁴, Salmir Nasic⁵, Ulf Söderström^{2,3,6}, Ylva Tindberg^{1,2,3}, Elisabeth Fernell^{1,5,7}

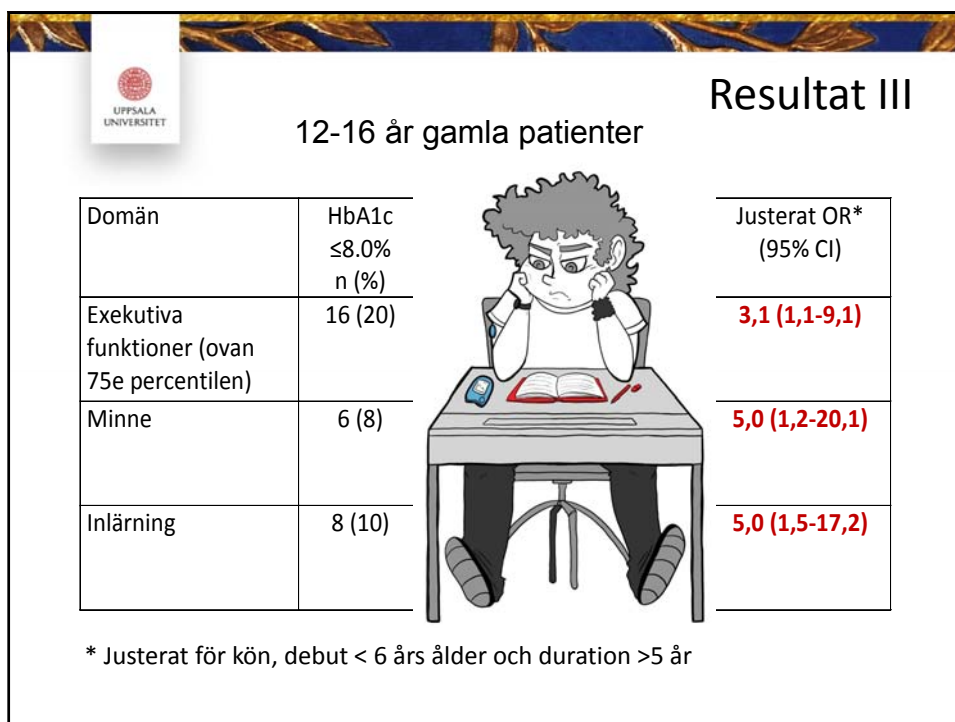
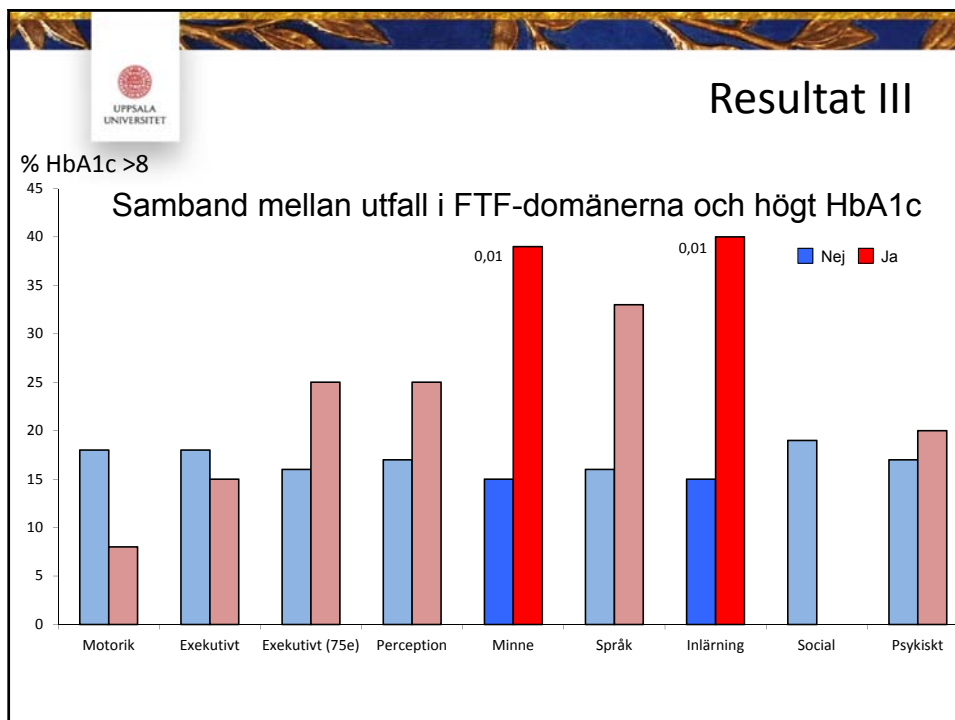
1.Department of Women's and Children's Health, Uppsala University, Sweden
2.Centre for Clinical Research Sörmland, Uppsala University, Sweden
3.Department of Paediatrics, Mälarsjukhuset Hospital, Eskilstuna, Sweden
4.Department of Paediatrics, Skaraborg Hospital, Skövde, Sweden
5.Centre for Research and Development, Skaraborg Hospital, Skövde, Sweden
6.School of Health and Medical Sciences, Örebro University, Sweden
7.The Gillberg Neuropsychiatry Centre, Sahlgrenska Academy, University of Gothenburg, Sweden

5-16 år

Eskilstuna, Skövde, Lidköping

"Fem till femton"-enkäten

Svarsfrekvens 81% (187/231)

Executive problems in adolescents with type 1 diabetes are associated with poor metabolic control and low physical activity

Charlotte Nylander, Ylva Tindberg, Josephine Haas, Ingemar Swenne, Torun Torbjörndsson, Karin Åkesson, Eva Örtqvist, Jan Gustafsson, Elisabeth Fernell

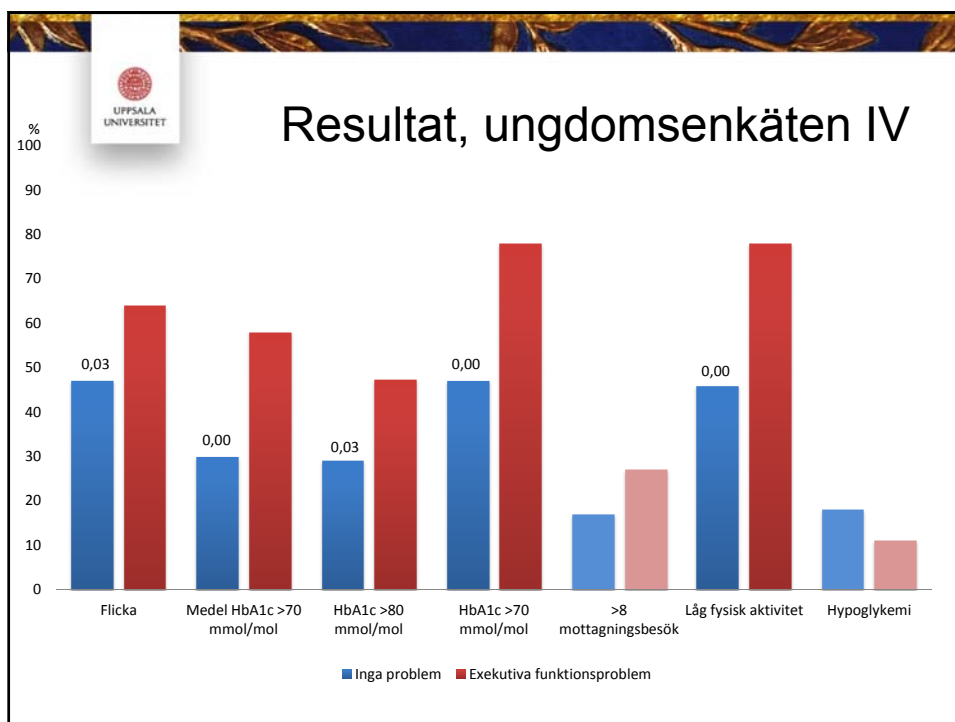
12-18 år gamla ungdomar

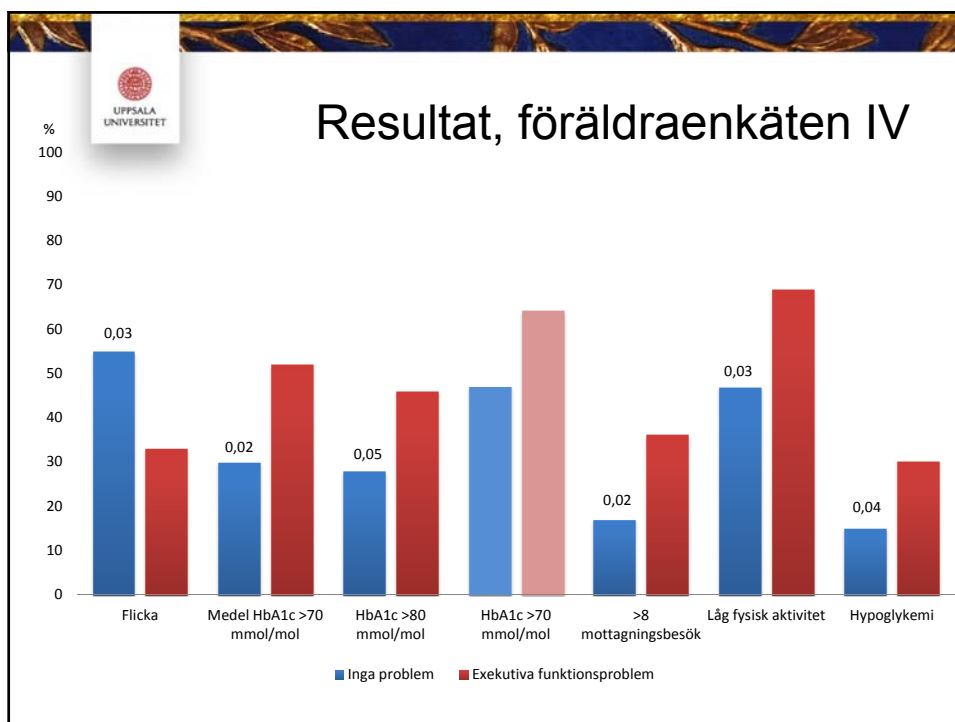
Stockholm, Uppsala och Jönköping

Duration >2 år

BRIEF-SR, ADHD-RS och sociodemografi

SWEDIABKIDS

UPPSALA UNIVERSITET

Resultat IV

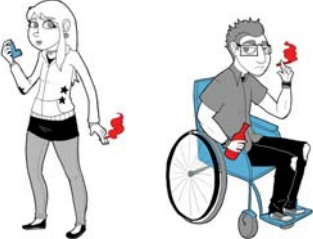
x 3		Exekutiva problem enligt ungdomar (BRIEF GEC T-värde ≥ 60)	Exekutiva problem enligt föräldrar (≥ 4 utfall i båda eller ena domänerna av ADHD-RS)
Medel-HbA1c >70 mmol/mol	adjOR* (95%CI)	3,03 (1,50-6,10)	3,10 (1,37-7,10)
	adjOR** (95%CI)	2,87 (1,41-5,85)	3,15 (1,37-7,24)
>8 mottagningsbesök	adjOR* (95%CI)	2,36 (1,03-5,39)	2,51 (1,06-5,95)
	adjOR** (95%CI)	2,76 (1,16-6,57)	2,95 (1,20-7,27)
Fysisk aktivitet ≤ 2 gånger/vecka	adjOR* (95%CI)	3,84 (1,70-8,68)	3,12 (1,33-7,34)
	adjOR** (95%CI)	3,72 (1,63-8,51)	3,18 (1,33-7,58)

* Justerat för kön och ålder
 ** Justerat för kön, ålder, diabetescenter, diabetesdebut <6 års ålder, diabetesduration ≥ 5 år

UPPSALA
UNIVERSITET

Slutsatser I, II

- Ungdomar med kronisk sjukdom (KS):
Färre skyddsfaktorer
+
Fler riskbeteenden
= Skadlig kombination!!!

- ADHD vanligare bland ungdomar med andra KS
- ADHD + KS = komplicerad kombination
- Kartlägg i vården och behandla varsamt!

UPPSALA
UNIVERSITET

Slutsatser III, IV

- Klara minnes- och inlärningsproblem samt
milda exekutiva problem: Högt HbA1c
Många mottagningsbesök
Låg fysisk aktivitet
Flickor ♀

- Screena för utvecklingsneurologiska
funktionsproblem!
- Anpassa vården!

